

Стоматолошки факултет – Скопје
Клиника за орална хирургија

КЛИНИЧКИ АСПЕКТИ НА ГЕРМЕКТОМИЈАТА

Тасевски К. Ј. Стефановски, Марија Муровска, С. Донеv, А. Митев

Гермектомијата е хируршка интервенција која во основа го има намерното отстранување на забниот нукулец. Иако интервенцијата може да се однесува за која и да било морфолошка група на заби, најчесто кога се зборува за гермектомија се мисли на гермектомија на умниците пред тие да избијат во забниот низ, со претпочитување на предкоренската калцификација.

Гермектомијата како метод е воведена од Андерсен во 1936 година, применувајќи ја со цел да ги избегне рецидивите по еден ортодонтски третман. Објавените публикации од Broadbent, Izard, Parant, Vinsent, а посебно Cauh  r   и J. P. Ragot, во основа ја имаат личната партиципација во експликацијата за оправданоста на прифаќањето на гермектомијата како целисходна хируршка постапка. Но, за жал, таа и денеска, и покрај евидентните можности што ги нуди во третманот, с   уште не се изборила за својот вистински легалитет. Широкиот дијапазон на индикациите за изведување на гермектомијата во основа го имаат превентивниот аспект во однос на забно-вличните дисгнатии, воспалителните процеси, евентуалната појава на туморозни формации, компликациите што можат да произлезат од задоцнетото хируршко отстранување на веќе оформениот заб и така натаму.

Правејќи обид да ги согледаме сеопфатно можностите што ги нуди гермектомијата, можеме да констатираме дека индикации за нејзина примена има во следниве случаи:

- тегоби на вилиците,
- изразен прогенен однос или присутна тенденција за прогенија,
- слични непожелни состојби во горната вилица,
- отворен загриз,
- ектопична положба на нукулеот,
- отстапување во морфологијата,
- притисок на соседен заб,
- невралгија,

– непогодни услови за нормално поставување на нукулеот на умникот во забната редица, од кои во подоцниот период резултираат редица инфламаторни компликации.

Анализирајќи ги суштинските вредности на индикациите на гермектомијата, посебно треба да се посочи нејзината доминантно превентивна индикација, чие реализирање оневозможува создавање на туморозни цистични формации со локализација на *angulus mandibulae* како адамантинома, фоликуларни и примордијални цисти и не само тоа, туку и високата фреквентност на катадневните хируршки приоди во решавањето на импактираните и семиимпактираните заби само ја потврдуваат исклучителната важност на превентивниот придонес на гермектомијата, дотолку повеќе, што тие се придружени со бројни компликации,

како: значајни оперативни коскени деструкции, опасност од фрактури на виличната коска, секундарно зараснување на создадениот коскен дефект, повреда на соседните заби и меки ткива, алтерација на *canalis mandibulae* и неговата содржина, со сите последици кои произлегуваат од тоа, можност од инфекции во разни форми, тризмус и друго.

Метод на работа

Користејќи ја секојпат респектираната анестезија за соодветната регија, со формирање на најадекватно муко-периостално ламбо, се постигнува задоволување на општите критериуми на хируршката постапка, разликувајќи притоа два приода:

1. гермектомија, која може уште да се именува како проста гермектомија, која во основа го има комплетното отстранување на нукулеот со сите негови ткива (сакулусот), а се однесува во најголем број случаи за нукулците на четирите умници. Прашањето дали сите четири умници треба да бидат отстранети во една сеанса, по два од една страна, или поединачно, а сè уште дилемично. Одделни автори го преферираат мислењето сите четири нукулци да бидат отстранети во една сеанса и под општа анестезија, но, притоа, се поставува прашањето за политрауматизираноста на околното меко и коскено ткиво, мултилокализираноста на регионалната болна осетливост, и не само тоа, туку и присутноста на општата анестезија во такви случаи не е за потценување во севкупниот проблем;

2. гермектомија со трансплатација на нукулеот. Трансплатационата хируршка процедура на нукулеот на умникот може да се реализира на местото на претходно екстрахиран прв молар во иста сеанса во еден случај или пак по извесно време од екстракцијата на првиот молар во друг случај. Во првиот случај методот на работа се состои во подготвување на нова алвеола на првиот молар, а потоа се изведува гермектомијата и трансплатацијата на нукулеот.

Во услови на присутно хронично воспаление на првиот молар, ја применуваме втората варијанта или метод, при што гермектомијата и трансплатацијата на нукулеот се изведува 7-10 дена по извршената екстракција на првиот молар, што претставува доволен период за да може да се констатира дека постекстракционата рана има нормален заздравувачки тек.

За подигнување-екстрахирање на нукулеот се користат грацилни инструменти, синдезмотом-апексоелеватор, екскаватор и други соодветни инструменти.

Апликацијата на нукулеот во алвеолата треба да биде доволно длабока, под нивото на *limbus alveolaris* меѓу двете ламини, со што се овозможува физиолошко прекривање на нукулеот со коагулум, заштитувајќи го со завој од цинк-оксид еугенол, јодоформ газа и друго.

Детермираноста на прашањето за најоптималното време за изведување на гермектомијата и трансплатацијата на нукулеот е дискутабилно. Доминира мислењето, според кое, најоптимално време е дванаесеттата година кога е присутен и вториот моларен заб, како и соодветната минерализација на виличната коска, која сериозно секојпат е недвојбен објективен критериум во вреднувањето на вистинското време за очекуван оптимален успех по извршената гермектомија и трансплатација.

Заклучок

Гермектомијата претставува една превентивна интервенција со повеќестрана корист во однос на создавање на рамнотежа во дентогнатниот систем кој заслужува внимание. Индикациите како и времето за нејзиното изведување ги поставуваат ортодонтот и хирургот во една тимска соработка. Ненавременото изведување на гермаектомијата е најнепосредно поврзано со проблемот на импактираните заби, како и со компликациите кои произлегуваат од нив.

CLINICAL ASPECTS OF GERMECTOMY

Summary

The Germectomy is a surgical intervention which in fact has the purposeful elimination of the dental germ. Although the intervention can concern any morphological group of teeth, most frequently when we speak of germectomy we think of germectomy of the wisdom-teeth before they break on in the preference of the preradical calcification.

Литература

1. Coutand A: Manifestation tardive de la dyscharmonie dento-maxillaire et des dents de sagesse, Revue de Stomatologie, 1976)
2. Coutand A: Germectomie et Orthodontie Revue du praticien, 1977
3. Coutand A. Bouvet, Maleysson G: Etude statistique sur le durée de la couronne de la dent sagesse superiere. Son incidence sur les germectomie. (Rev, de Stom. 1976)
4. P. Hilda: Nouvelle technique chirurgicale pour la germectomie de la dent de sagesse du haut. Memoire, 1977
5. Parant: Petite chirurgie de la bouche, Paris, 1974
6. Perović J. Jović, Oralna hirurgija
7. Ragot J. P. Germectomie de la dent de sagesse superiere. Actualites odonto-stomatologiques, Extrait 1981